

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Topics in Phonetics - 25870

Last update 10-09-2020

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: Hebrew Language

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Prof Asher Laufer

Coordinator Email: asher.laufer@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours:

Teaching Staff:

Prof Asher Laufer

Course/Module description:

Various Topics in Hebrew Phonetics

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

The course is meant to provide acquaintance with research methods in linguistics and an ability to follow and understand descriptive procedures. The student is expected to understand, know, organize, and interpret phonology subjects in Modern Hebrew

Attendance requirements(%):

80%

Teaching arrangement and method of instruction: Phonetics Lab. Humanities 2316

Course/Module Content:

החוג ללשון העברית

סוגיות בפונטיקה (סו"ת - 25939, סמסטר א)

Topics in phonetics

התשפ"א, ימי שלישי (12:15-10:30)

פרופ' אשר לאופר

רשימת נושאים וביבליוגרפיה ראשונית

הערות: 1. מקור ביבליוגרפי המסומן (*) הוא חובה ויידון במפורט בכיתה.

2. ביבליוגרפיה מפורטת לפי א"ב עברי ואחריו לועזי נמצאת בעמ' 4-5, בהמשך.

3. תיכונות השתתפות פעילה של הסטודנטים בסמינר זה.

4. לקורס יהיה אתר מלווה הפתוח לסטודנטים הרשומים לקורס: <http://il.ac.huji.moodle/>

סוגיה א' - מהי פונטיקה?

• תהליך הדיבור והשיגי המחקר בתחומי

• כלי עזר למחקר בתחום הפונטיקה והערכתם

• במה כדאי להשקיע?

סוגיה ב' - תנועות, חצאי תנועות, דו-תנועות והיאטוס (hiatus & diphthong)

1. הבחנה פונטית בין עיצורים ובין תנועות

2. הבחנה בלשנית בין עיצורים ובין תנועות

3. עיצור הברתי ותנועה לא-הברתית

4. צליליות ההגאים ומבנה הברה

5. דו-תנועה והיאטוס (hiatus & diphthong) בעברית (ובשפות אחרות) אין צורך להשתמש במושג "חצי תנועה". הגה הוא או עיצור או תנועה. בעברית לדורותיה אין כל צורך במונח שלישי של "חצי תנועה".

6. שפות נוטות להימנע מרצף תנועות א. כיווץ דיִפְתוֹנָג

ב. שבירת רצף תנועות (שבירת היאטוס - epenthesis)

7. פתח גנובה - דוגמה לרצף תנועות א. ההבדל בין דו-תנועה להיאטוס

ב. האם פתח גנובה התממשה כסותם סדקי?

8. כיצד מתממשות גלישות בין תנועות בעברית?

9. דוגמות מוקלטות לשבירת רצף תנועות ביבליוגרפיה:

*לאופר אשר (תשס"ט), "פרקים בפונטיקה וברישום פונטי", פרקים 12, 15 וחלק קטן מפרק 17 (עמ' 206-207; 212-213).

Fromkin & Rodman (1978, pp. 115-117 or 1993, pp. 231-232);
 Babylonian Vocalization.
<https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwDsFWhsRfDjQlvjJHpXRkDNsGX>
 סוגיה ג' - חידוש השפה העברית (מי חידש את השפה העברית?)

- הבסיס העיקרי לעברית שלנו הוא העברית המקראית (מצגת: "מי חידש את השפה העברית?") ביבליוגרפיה

* לאופר אשר (תשס"ז), "העברית החדשה והעברית לדורותיה (העברית אינה שפה קריאולית)", שערי לשון: מחקרים בלשון העברית בארמית ובלשונות היהודים, מוגשים למשה בר-אשר, עורכים א' ממין, ס' פסברג ו' ברויאר, מוסד ביאליק, ירושלים, תשס"ז-2007, כרך 3, עמ' 117-135.

לאופר אשר (תשע"ג/2012), "דקדוק ומילון של לשון משותף לשפה המדוברת והכתובה" בתוך מחקרים בעברית החדשה ובלשונות היהודים - מוגשים לאורה (רודריג) שורצולד, עורכים: מלכה מוצ'ניק וצבי סדן (צוגויה סאסאקי), עמ' 29-49. {זמין במתכונת PDF באתר שלי}

סוגיה ד' - התנועות בעברית הטברנית ומשכן

- 7 תנועות רגילות ו-7 תנועות חטופות
- מעמד הפונטי והפונולוגי של התנועות בטברנית
- סוגיה ה' - לתולדות השווא הטברנית והשווא הפונטי
- שווא נע ושווא נח (פותח הברה וסוגר הברה)
- שווא נח שצמוד לעיצור שאחריו עיצור זהה - רבבות, יברכך
- לתולדות השווא הפונטי ביבליוגרפיה

להטיל על תלמיד לסכם ולהעיר על המקורות האלה:

Park Sung Jin (2019) The validity of the phonetic value changes of shewa in various Tiberian contexts, *Hebrew Studies* 60 (2019): 333-355 **קובץ

ההגה המקראית

ElJMANS Shai (2018), The Shewa in the First of Two Identical Letters and the Compound.

סוגיה ו' - מימושי הקמץ (לשלב כאן גם השתלשלות מבטאי העברית ומאפייני הניקודים העבריים) ביבליוגרפיה

הרטום א'ש' (תש"ז) "מבטא העברית אצל יהודי איטליה", לשוננו, ט"ו, עמ' 52-61.

לאופר אשר (תשנ"ט), "להגדרת הפונמה - היחידה המזערית בתקשורת הלשונית", מחקרים בלשון העברית העתיקה והחדשה - לכבוד מנחם צבי קדרי, העורך שמעון שרביט, הוצאת אוניברסיטת בר-אילן, עמ' 329-344. (PJ 4514 K34 M4 (446319).

לאופר אשר (תשס"ט), "פרקים בפונטיקה וברישום פונטי", מאגנס, פרקים 12, 15 ו-17.
 *לאופר אשר (תשע"ז), "מימושי קמץ בימינו (כיצד יש לבטא מילים כמו נָעָמִי או תַעֲבָדִם?)", מחקרים
 בלשון יז-יח - ספר היובל לפרופ' אהרן ממון, עמ' 361-863.
 Schramm, Gene M. (1964), *The Graphemes of Tiberian Hebrew*, Univ. of California Press, Los Angeles. PJ 4583 S3 (101034)
 Morag S. (1962), *The Vocalization Systems of Arabic, Hebrew and Aramaic*, The Hague. PJ 3027 M66
 Laufer A. (1999), "Hebrew", *Handbook of the International Phonetic Association*, ed. Esling J., Cambridge University Press, England, pp. 96-99. Y4 P227 I52 (1212478)
 Malone J.L. (1993), *Tiberian Hebrew phonology*, Winona Lake, Ind. : Eisenbrauns, 5th Floor Red Shelves PJ 4576 M36 T5
 רבין חיים (תש"ל) "תורת ההגה של העברית המקראית", עמ' 24-26, T6 R3 4576 PJ.
 *זיקיפדיה, הערך "הגיית העברית".
 *Wikipedia, הערך "Modern Hebrew phonology".
 סוגיה ז' - דרכים לזיהוי פונטי של שפה קדומה (לדוגמה העברית הטברנית)
 זמנה של העברית הטברנית
 1. מקורות לתורת ההגה של העברית הטברנית: תעתיקים, מסורות ניקוד אחרות, מסורות שבעל-פה, שפות שמיות אחרות
 2. העברית הטברנית - מפעלם של בעלי המסורה
 3. כללי קריאה בעברית הטברנית
 4. גילוי פונמות מתוך קורפוס כתוב
 5. 5 מטרות (או התפקידים) ביסוד הניקוד והטעמים
 6. כללי קריאה בעברית הטברנית
 (חומר עזר: תמסיר 1 - המטרות של בעלי המסורה; תרגיל 1 - כללי הקריאה בעברית הטברנית; מצגת
 "מבוא_מקורות לפונטיקה של העברית הטברנית" - יש חומר בקורס בתורת ההגה המקראית +
 מצגות)
 סוגיה ח' - המשך בעברית (קוליות, ודיגוש חזק)
 • כיצד אפשר למדוד משך בדייקנות
 • תרגיל במדידת VOT
 • תרגיל במדידת משך עיצור מודגש בדגש חזק (זוגות מזעריים ומדידתם; ר' סעיף 2.5.1 בקורס
 באקוסטיקה)
 ביבליוגרפיה
 *לאופר אשר (תשנ"ד), "הקוליות בעברית בת-זמננו", לשוננו נ"ז, עמ' 299-342. X 5
 *לאופר אשר (תשנ"ה), "קולי/בלתי-קולי לעומת רופף/חזק", בלשונות עברית 39, עמ' 41-65. X 5
 Laufer A. (1998), "Voicing in contemporary Hebrew in comparison with other languages" *Hebrew Studies* 39, Madison, pp. 143-179.
 סוגיה ט' - הטעם בעברית לדורותיה
 סוגיה י' - ל"התהוות" המסורת הטברנית
 ביבליוגרפיה
 *דודן אהרן (תשמ"ז) "לתולדות התהוותה של מערכת הטעמים", מחקרים בלשון ב-ג, ספר אבא
 בנדויד, העורך משה בר-אשר, ירושלים, עמ' 355-365. {{מגיש: _____}} PJ 4513 M45
 S002
 *ברויאר מרדכי (תשמ"ט) "ל'התהוות' מערכת הטעמים", לשוננו נ"ג, עמ' 203-213. {{מגיש: _____}}
 סוגיה י"א - מבנה ההברה בעברית והשפעותיו על הלשון המדוברת
 מבנה ההברה בעברית הטברנית ובעברית המדוברת

• מהי הברה? (יחידת דיבור הבנויה בד"כ מסגירה, פתיחה ואפשרות לסגירה נוספת)

• מבנה ההברה בעברית הטברנית - (CC)CV

• מבנה ההברה בעברית המדוברת - (CCC)V(CCC)

• כתוצאה ממבנה ההברה חל לפעמים היאטוס

{ } מתוך "פרקים בפונטיקה", פרק 17: היאטוס בעברית המדוברת צומח גם מהתאפסות של עיצורים בפי חלק מהדוברים. במקרים שבהם דוברי עברית מממשים פונמות סדקיות ולועיות כאפס עיצור (למשל, בגלל קצב דיבור מהיר או בשל היות ההגה בהברה לא מוטעמת ובמילה לא עיקרית במשפט) ייתכן צירוף של תנועות המשתייכות להברות סמוכות (eq&היאטוס). נדגים את דברינו: את המילה בערך /be[ere]/ יש שיהגו בהיאטוס [be[ere]]; את נהרות /ne[harot]/ יש שיהגו בהיאטוס [ne[arot]; את [ha[em] בהיאטוס (כהומופונים) זהה באופן שיהגו יש ההם-ו פהא המילים את [me[od] המילה מאוד /me[od] יש שיהגו בהיאטוס [me[od].

יש דוברי עברית שיעברו לשלב נוסף וישברו היאטוס כזה על ידי תוספת של הגה מעבר: במילה כמו מאוד יבקעו את רצף התנועות ו"שתלו" בין התנועות את הגה המעבר [j] ויהגו [me[jod] (< > [je[uwa] ויהגו [w] המעבר הגה את ישתלו ישועה כמו ובמילה [me[od] >/me[od]. > [je[uwa] > [je[u]a] > /je[u]a/).

**בלשוננו המדוברת יש הרבה שאינם מממשים עי"ן במילה כמו ישועה וכדי להימנע מהיאטוס (צרור של תנועות) הם בוקעים אותו בהגה מעבר: [wa'jesu]. את שבועה הם יהגו [wa'fsu]. ראה תרגילים בפרק 17, "פרקים בפונטיקה". { { {

הגה מעבר בשל היאטוס לפני פתח גנובה מופיע אפילו בכתב ואפילו בטקסטים הנחשבים לטקסטים טובים. קוטשר ("מגילת ישעיהו": 408, הערה 312) מדגים כתיב כזה בשרידי הירושלמי: "שמיח' ! (ואילך 236 'עמ, ב"תשי תרביץ, למורג שם מפנה הוא) "שמח &eq;

ביבליוגרפיה

*פרק 7.5 ופרק 12 בקורס שלי בתורת ההגה, תשע"ט

* לאופר (תשנ"א, עמ' 179-193) ובתמציתיות אצל *לאופר (תשנ"ב, עמ' 86-92);

* לאופר, תשס"ט: 206-207; 212-213)

WALS; Fromkin & Rodman (1978, pp. 115-117 or 1993, pp. 231-232);

*Cox F., Jonathan Harrington and Robert Mannell (1984), *The Syllable and the Foot* ברשותי קובץ פי-די-אף בתורת ההגה. גישה במרשתת:

https://www.academia.edu/7468406/The_syllable_and_the_foot_in_english

סוגיה י"ב - (בג"ד-כפ"ת) בכ"פ בעברית (בעברית הטברנית ובעברית בת-זמננו)

ביבליוגרפיה

אפרת מיכל (תשמ"א), "בכ"פ בראש שם אחרי מלת-שימוש מקושרת", לשוננו מ"ה, עמ' 40-55.

* שורצולד אורה (תשמ"א), דקדוק ומציאות בפועל העברי, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן. (עמ' 33-17, 34-53 (שם כלול תיאור מקוצר של אורן וביקורת על שיטתו)

Bolotzki Shmuel (1997), "Israeli Hebrew phonology." Chapter 17 in A. S. Kaye and P. Daniels (eds.), *Phonologies of Asia and Africa*, Winona Lake: Eisenbrauns. Vol. 1. pp 287-311.

בעניין חוק החיכוך בעברית המדוברת מסכם בולוצקי כך בסעיף 5.5:

Residual spirantization has received considerable attention in the literature -- see, for instance, Ben-Horin and Bolozky (1972), Barkai (1978), Bolozky (1980), Schwarzwald (1981) -

Bolotzki Shmuel (2013), "Bgdkt Consonants: Modern Hebrew." *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*, Gen. Ed. Geoffrey Khan. Leiden: Brill. 1. 262-268.

סוגיה י"ג - מימוש העיצורים בעברית הטברנית ובלשון ימינו

יש חומר בקורס בתורת ההגה המקראית + מצגות

1.1 אותיות נחות ואמות קריאה

2.1 מה הם העיצורים שמשקפים האותיות

2.1.1 האותיות אהו"י

2.1.1.1 האות אל"ף

2.1.2.1 האות ה"א

2.1.3.1 האותיות וי"ו ויו"ד

2.2.1 האותיות חית ועי"ן

2.3.1 האות רי"ש

2.4.1 האותיות המתממשות בוילון - כג"ק

2.5.1 האותיות השורקות - זס"ש

2.6.1 האותיות טק"צ (נחציים)

2.7.1 האותיות בג"ד כפ"ת

ביבליוגרפיה

*לאופר אשר (תשנ"ב), "האל"ף העיצורית", לשוננו לעם, מחזור מ"ג, עמ' 20-24. X 5

*לאופר אשר (תשס"ט), "פרקים בפונטיקה וברישום פונטי", מאגנס, ירושלים, פרק שישי.

בולוצקי 2013; eq& Shmuel, Bolozky (2013), "Hebrew Israeli: Stop Glottal", in: Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics, Edited by: Geoffrey Khan. http://dx.doi.org/10.1163/2212-4241_ehl_EHLL_COM_00000127>

סוגיה י"ד - מימוש העיצור המסומן כרי"ש

ביבליוגרפיה

אלדר אילן (תשמ"ד), "ההגייה הכפולה של הרי"ש הטברנית", לשוננו מ"ח-מ"ט, עמ' 22-34.

גומפרץ י"ג (תשי"ג), "מבטאי שפתנו: מחקרים פונטיים היסטוריים", ירושלים (עמ' 114, 124)

לאופר אשר (תשס"ט), "פרקים בפונטיקה וברישום פונטי", מאגנס, ירושלים, בפרק החמישי.

ליבס י' (תשנ"ב), "שבע כפולות בג"ד כפר"ת: על הריש הכפולה ועל רקעו של ספר יצירה", תרביץ ס"א, עמ' 237-247.

ליבס י' (תשנ"ד), "תשובה (לטענות שלמה מורג על מאמרי) 'שבע כפולות בג"ד כפר"ת': על הריש הכפולה ועל רקעו של ספר יצירה", תרביץ ס"ג, עמ' 143-144.

מורג שלמה (תש"ך), "שבע כפולות בגד כפרת", ספר טור-סיני: מאמרים בחקר תנ"ך, בעריכת מ' הרן וב"צ לוריא, עמ' 207-124.

מורג שלמה (תשנ"ד), "על 'שבע כפולות בג"ד כפר"ת' ב'ספר יצירה' ועל 'שרי-ישרה'

ו'אברם'-אברהם", תרביץ ס"ג, עמ' 135-142.

כ'אן (1995, 1997) eq&

Khan G. (1995), "The pronunciation of reš in the Tiberian Tradition of Biblical Hebrew", Hebrew Union College Annual 66, pp. 67-80.

Khan G. (1997), "Tiberian Hebrew Phonology", Phonologies of Asia and Africa, Vol 1, ed. A.S. Kaye, Winona Lake, pp. 85-102.

סוגיה ט"ו - העברית בת-זמננו היא חוליה בשרשרת ארוכה (העברית אינה שפה קריאולית)

ביבליוגרפיה

יזרעאל שלמה (תשמ"ו), "ההייתה תחיית העברית נס? על תהליכי פידז'יניזציה וקריאולזציה ביצירת העברית המודרנית", דברי הקונגרס העולמי התשיעי למדעי היהדות, ד, 1: עברית ולשונות יהודיות, מאגנס, ירושלים, עמ' 84-77.

* יזרעאל שלמה (תשס"ב), "לתהליכי התהוותה של העברית המדוברת בישראל", תעודה - קובץ

מחקרים של ביה"ס למדעי היהדות, יח, אוניברסיטת ת"א, עמ' 217-238. 2002 S018 T4 4960 PJ

* לאופר אשר (תשס"ח), "העברית החדשה והעברית לדורותיה" (העברית אינה שפה קריאולית),

שערי לשון: מחקרים בלשון העברית, בארמית ובלשונות היהודים מוגשים למשה בר-אשר, בעריכת א'

ממן, ש' פסברג וי' ברויאר, מוסד ביאליק, כרך ג: העברית החדשה ולשונות היהודים, עמ' 117-132. PJ 4514 B278 S5 2007 (1422774)

רבין חיים (תש"ם), "מה הייתה תחיית הלשון העברית", בתוך: ספר הזיכרון לשלום סיון (קריית ספר, ירושלים), עמ' 125-140. (קומה 5, מדפים ירוקים) S583 42 BM

סוגיה ט"ז - שיטות ודרכי מחקר (דיון מתוך מחקר על הקוליות בעברית המדוברת) ביבליוגרפיה

לאופר אשר (תשנ"ד), "הקוליות בעברית בת-זמננו", לשוננו נ"ז, עמ' 299-342. X 5

*לאופר אשר (תשנ"ה), "קולי/בלתי-קולי לעומת רופף/חזק", בלשונות עברית, עמ' 41-65. X5

*Laufer A. (1998), "Voicing in contemporary Hebrew in comparison with other languages", *Hebrew Studies* 39, Madison, pp. 143-179. X5

סוגיה י"ז - השתלשלות מבטאי העברית

- מאפייני הניקודים העבריים (מורג-1972); *הערך ניקוד באנצ' המקראית) מדפי עץ קומה 5

- המבטאים השונים בימינו (*מורג-1972, הערך ניקוד באנצ' המקראית; שרביט (תשנ"ב))

- הגייתם של בני אשכנז (ילון-תשכ"ד; ויינרייך-תשכ"ד; אלדר-תשל"ט; מורג-1972; קאץ-1993; *לאופר-תשס"ג)

ביבליוגרפיה

ילון חנוך (תשכ"ד, בעיקר: 1. תש"ב, עמ' 16-27; הבסיס להרצאה "הגייה ספרדית..." ואותה יש לערוך בצורה הגיונית ולשלב בה פרטים נוספים מ-2- המאמרים האחרים).

ויינרייך מאקס (תשכ"ד, בעיקר מעמ' 131, באותיות הקטנות, ובסעיפים 3 עד סוף המאמר בעיקר את האותיות הגדולות; לפרט את ראיותיו להחלפת ההגייה באשכנז).

Weinreich Max (1980) *History of the Yiddish Language*, The University of Chicago Press, Chicago and London. RR PJ 5113 W43

*הערך "ניקוד" באנציקלופדיה המקראית. {{מגיש: __}} מדפי עץ קומה 5

*Morag Shlomo (1972), *Pronunciations of Hebrew*, *Encyclopedia Judaica*, Vol. 13, Jerusalem, pp. 1120-1145. {{מגיש: __}} 5 קומה עץ מדפי

*Katz Dovid (1993) "The Phonology in Ashkenazic", in Glinert Lewis (ed.), *Hebrew in Ashkenaz*, Oxford University Press, pp.46-87. {{מגיש: __}} PJ4545H42

* לאופר אשר (תשס"ג), "הרהורים על ההגייה הקדם-אשכנזית", בתוך קול ליעקב - אסופת מאמרים לכבוד פרופ' יעקב בן-טולילה, עורכים: סיון ד' והלוי-קירטצ'וק פ', הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר שבע, עמ' 259-275. 2003 K6 B489 4514 PJ (517770)

סיכום מבטאי העברית (כתוב באנגלית): http://www.cyberia-ts.net/html.h_traditions/

ביבליוגרפיה כללית לשו"ס "סוגיות בפונטיקה" (התשפ"א)

פרופ' אשר לאופר

הערות מקדימות:

- חלק מהמאמרים כדאי לחפש במרשתת במאגר למוסדות השכלה JSTOR

- מראי מקום בעברית מופיעים בתחילת הרשימה ואחריהם מופיעים מראי מקום לועזיים

- הסימול, המובא בסוף מראה המקום, מציין את סימול הספר בספריית האוני' העברית בהר-הצופים.

אלדר אילן (תשל"ט), מסורת הקריאה הקדם-אשכנזית, עדה ולשון ד, ירושלים.

*בלאו יהושע (תשל"ד), "תורת ההגה והצורות", הקיבוץ המאוחד. B55 PJ4553 (305830)

בלאו יהושע (תשמ"ו), "המסמנות התנועות בניקוד הטברני הבדלים כמותיים?", מחקרים במדעי היהדות, תעודה ד, (עורכים: מ"ע פרידמן ומ' גיל), עמ' 138-140. S14 T58 BM40

*בנדויד אבא (תשי"ח), "מנין החלוקה לתנועות גדולות וקטנות?", לשוננו כ"ב, עמ' 35-7, 110-136.

בן חיים זאב (תשי"א), "השווא המרחף וההכפלה בעברית", לשוננו יא, עמ' 83-93.

*בן חיים זאב (תשל"ח), "הרהורים על מערכת התנועות בעברית", בתוך מחקרים במקרא ובמזרח הקדמון, מוגשים לש"א ליונשטם במלאת לו שבעים שנה, א (עורכים: א' יצחק וי' בלאו), הוצאת רובינשטיין, ירושלים, עמ' 95-105. A9 L63 1110 BS . קומה חמש במדף ספרים נדירים לפנות לדלפק קומה 5

בן חיים זאב (תשמ"ו), "תורת התנועות לרב סעדיה גאון", תורת הלשון העברית בימי הביניים, (עורכים: א' אלדר וש' מורג), ירושלים, עמ' 153-146. T67 PJ4527

*ברגשטרסר ג' (תשמ"ב-1982) דקדוק הלשון העברית, תרגם מגרמנית מרדכי בן-אשר, מהדורה שנייה מתוקנת בידי יהושע בלאו, הוצאת מגנס, האוני' העברית, ירושלים. B47/1982/4564 PJ (1001032)

*ברויאר מרדכי (תשמ"ט) "ל'התהוות' מערכת הטעמים", לשוננו נ"ג, עמ' 203-213. }מגיש: }

*גרבל אירנה (תשי"ט), "מעמדם הפונמי של השווא, של החטפים ושל בגדכפ"ת הרפויות בעברית המסורתית", לשוננו כ"ג, עמ' 156-152.

*דותן אהרן (תשמ"ז) "לתולדות התהוותה של מערכת הטעמים", מחקרים בלשון ב-ג, ספר אבא בנדיד, העורך משה בר-אשר, ירושלים, עמ' 365-355. S002 M45 4513 PJ

הלוי אריאל (תשס"א), קובץ דקדוקי תורה, קונטרס "פרק בשיר", הוצאה פרטית, ת"ד 61391, ירושלים. PJ 4531 Y4 K6 2000

הרטום א'ש' (תש"ז) "מבטא העברית אצל יהודי איטליה", לשוננו ט"ו, עמ' 61-52. הרמתי עברית חיה; דיבור עברי

ויינרייך מאקס (תשכ"ד), "ראשית ההברה האשכנזית בזיקתה לבעיות קרובות של היידיש ושל העברית האשכנזית", לשוננו כח, ירושלים, עמ' 131-147; 230-251 ו-318-339. }בעיקר מעמ' 131, באותיות הקטנות, ובסעיפים 3 עד סוף המאמר בעיקר את האותיות הגדולות; לפרט את ראיותיו { להחלפת ההגייה באשכנזי }

טוב עמנואל (תשע"ד), ביקורת נוסח המקרא - פרקי מבוא (מהדורה שנייה מורחבת ומתוקנת); ירושלים.

זרעאל שלמה (תשמ"ו), "ההייתה תחיית העברית נס? על תהליכי פידז'יניזאציה וקריאוליזציה ביצירת העברית המודרנית", דברי הקונגרס העולמיים התשיעי למדעי היהדות, ד, 1: עברית ולשונות יהודיות, מאגנס, ירושלים, עמ' 77-84.

זרעאל שלמה (תשס"ב), "לתהליכי התהוותה של העברית המדוברת בישראל", תעודה - קובץ מחקרים של ביה"ס למדעי היהדות, אוניברסיטת ת"א, עמ' 217-238. 2002 S018 T4 4960 PJ

יבין ישראל (תשס"ג), המסורה למקרא, האקדמיה ללשון העברית, ירושלים.

ילון חנוך (תשכ"ד) בתוך קונטרסים לענייני הלשון העברית, ספרי ואהרמן ירושלים. K6 4513 PJ

1. "שבילי מבטאים", תרצ"ז, שנה א' קונטרס א', עמ' 78-62. 4513/62

*2. "הגייה ספרדית בצרפת הצפונית בדורו של רש"י ובדורות שלאחריו", תש"ב, עמ' 37-16 (עמ' 309857) 4513/6. (הם חובה). 27-16

3. "לתולדות הגיית העברית באשכנז", תש"ג, עמ' 52-58. (1002423).

לאופר אשר (תשנ"א), "צירופי פונמות - פונטקטיקה", שי לחיים רבין, אסופת מחקרי לשון לכבודו במלאת לו שבעים וחמש, בעריכת גוטשטיין, מורג וקוגוט) סדרת ספרי מחקר במדעי היהדות, האוניברסיטה העברית, ירושלים, עמ' 193-179. S5 R32 (319912)

*לאופר אשר (תשנ"ב), "פונטיקה ופונולוגיה" יחידות 4-5 בקורס "מבוא לבלשנות", האוניברסיטה הפתוחה, תל-אביב. (חלק בשמורים חלק מדף רגיל) (302079) M32 P121

*לאופר אשר (תשנ"ב-2), "האל"ף העיצורית", לשוננו לעם, מחזור מ"ג, עמ' 24-20. X5

לאופר אשר (תשנ"ד), "הקוליות בעברית בת-זמננו", לשוננו נ"ז, עמ' 342-299. 5 X

*לאופר אשר (תשנ"ה), "קולי/בלתי-קולי לעומת רופף/חזק", בלשנות עברית, עמ' 65-41. X5

*לאופר אשר (תשנ"ט), "להגדרת הפונמה - היחידה המזערית בתקשורת הלשונית", מחקרים בלשון העברית העתיקה והחדשה - לכבוד מנחם צבי קדרי, העורך שמעון שרביט, הוצ' אוניברסיטת בר-אילן,

עמ' 329-344. M4 K34 4514 PJ

*לאופר אשר (תשס"ג), "הרהורים על ההגייה הקדם-אשכנזית", בתוך קול ליעקב - אסופת מאמרים לכבוד פרופ' יעקב בן-טלילה, עורכים: סיוון ד' והלוי-קירטצ'וק פ', הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר שבע, עמ' 259-275. 2003 K6 B489 4514 PJ

*לאופר אשר (תשס"ח), "העברית החדשה והעברית לדורותיה" (העברית אינה שפה קריאולית), שער לשון: מחקרים בלשון העברית, בארמית ובלשונות היהודים מוגשים למשה בר-אשר, בעריכת א' ממון, ש' פסברג וי' ברויאר, כרך ג: העברית החדשה ולשונות היהודים, עמ' 132-117.

PJ 4514 B278 S5 2007 (1422774)

*לאופר אשר (תשס"ה-ו), "עברית דבורה ועברית כתובה הן תהליכי תקשורת נפרדים - לעניין הרפורמה בניקוד", לשוננו לעם, מחזור נ"ה, עמ' 173-156.

*לאופר אשר (תשס"ט), "פרקים בפונטיקה וברישום פונטי", מאגנס, ירושלים (את הספר מלווה תקליטור המכיל הדגמות ותרגילים). (בקומה 4 נמצא התקליטור, באותה סיגנטורה. הספר ניתן לקריאה גם מהמחשב כמשאב אלקטרוני) 2008 P4 C28 217 P

*לאופר אשר (תשע"ז), "מימושי קמץ בימינו (כיצד יש לבטא מילים כמו נַעְמִי או תַּעֲבֹדִים?)", מחקרים בלשון יז-יח - ספר היובל לפרופ' אהרן ממון, עמ' 863-361.

*מורג שלמה (תשכ"ח - 1968), "ניקוד", הערך באנציקלופדיה המקראית ה, עמ' 837-857. קומה חמש מדפי עץ

קנרפוגל אפרים, תש"ע, "דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומן על פה": אמירת הפסוקים שבתפילה ומידת האוריינות באשכנז ובספרד בימי הביניים", בתוך: ראשונים ואחרונים: מחקרים בתולדות ישראל מוגשים לאברהם גרוסמן, מרכז זלמן שזר, ירושלים, עמ' 211-187.

רבין חיים (תשל"ה), תורת ההגה של העברית המקראית, אקדמון, ירושלים. T6 R3 4576 PJ
רבין חיים (תש") "הפונטיקה של העברית המקראית", עמ' 26-24. לא הצלחתי למצוא בספרייה שורצולד אורה (תשל"ט), "נורמטיביות וטבעיות בתחולת חוק מורפופונמי בעברית החדשה", ספר השנה של אוניברסיטת בר-אילן, ט"ז-י"ז, עמ' 192-171. 5X

שורצולד אורה (תשמ"א), דקדוק ומציאות בפועל העברי, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן. (PJ4960 S38 (955960

שרביט שמעון (תשנ"ב), "מבטאיה של העברית לאור הספרות הרבנית לדורותיה", ספר שבטיאל - מחקרים בלשון העברית ובמסורות העדות, האגודה לטיפול חברה ותרבות, רמת גן, עמ' .

ביבליוגרפיה בלועזית (לפי א"ב)

Bolotzki Shmuel (2013), "Bgdkt Consonants: Modern Hebrew." Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics, Gen. Ed. Geoffrey Khan. Leiden: Brill. 1. 262-268.

Bolotzki Shmuel (1997), "Israeli Hebrew phonology." Chapter 17 in A. S. Kaye and P. Daniels (eds.), Phonologies of Asia and Africa, Winona Lake: Eisenbrauns. Vol. 1. pp 287-311. (PDF)

Bolozky Shmuel (1980). "Paradigm coherence: evidence from Modern Hebrew." Afroasiatic Linguistics 7:4. 103-126.

*Cox F., Jonathan Harrington and Robert Mannell (1984), The Syllable and the Foot ברשוני קובץ פי-די-אף בתורת ההגה. גישה במרשתת:

https://www.academia.edu/7468406/The_syllable_and_the_foot_in_english

ElJMANS Shai (2018), The Shewa in the First of Two Identical Letters and the Compound Babylonian Vocalization.

<https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwDsFWhsRfDjQlvjJHpXRkDNsGX>

Glinert Lewis (2004), The Grammar of Modern Hebrew, Cambridge University Press. (נכנסתי לספר של גלינרט דרך האתר של "אטלס מבני הלשונות" WALIS}

Language Structures), זזה בקישור:

https://books.google.co.il/books?id=wKuEtVhnCpkC&lpg&pg&PP1&pg&PP1&redir_esc&y#v&onepage&q&f&false

*Joüon P. and Muraoka T. (1993), *A Grammar of Biblical Hebrew*, Editrice Pontificio Instituto Biblico, Rome, pp. 19-33; 91-95. PJ4563 J68 G7 (108244)

Katz Dovid (1993) "The Phonology in Ashkenazic", in Glinert Lewis (ed.), *Hebrew in Ashkenaz*, Oxford University Press, pp.46-87. {{ מגיש: _____ }} PJ4545H42

* Khan G. (1987), "Vowel Length and Syllabic Structure in the Tiberian Tradition of Biblical Hebrew," *Journal of Semitic Studies* 32, pp. 23-82. X5

Laufer A. (1998), "Voicing in contemporary Hebrew in comparison with other languages", *Hebrew Studies* 39, Madison, pp. 143-179. X5

Laufer A. (1999), "Hebrew", *Handbook of the International Phonetic Association*, ed. Esling J., Cambridge University Press, England, pp. 96-99. Y4 P227 I52 (1212478)

Morag S. (1962), *The Vocalization Systems of Arabic, Hebrew and Arameic*, The Hague.

PJ 3027 M66

*Morag Shlomo (1972), *Pronunciations of Hebrew*, *Encyclopedia Judaica*, Vol. 13, Jerusalem, pp. 1120-1145. 5 קומה עץ מדפי

Schramm, Gene M. (1964), *The Graphemes of Tiberian Hebrew*, Univ. of California Press, Los Angeles. PJ 4583 S3 (101034)

Weinreich Max (1980) *History of the Yiddish Language*, The University of Chicago Press, Chicago and London. RR PJ 5113 W43

Required Reading:

It will be given in the class

Additional Reading Material:

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 25 %

Participation in Tutorials 25 %

Project work 50 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 0 %

Additional information:

הנושאים וסדרם הם לפי הערכה מוקדמת ייתכנו שינויים בהתאם להתקדמות בכיתה